

Rapport ifm helhetlig gjennomgang av nasjonale og flerregionale behandlingstjenester i spesialisthelsetjenesten 2017

Navn på tjenesten:	Nasjonal behandlingstjeneste for yrkesmedisinsk utredning av yrkesdykkere
Engelsk navn på tjeneste	Norwegian National Unit for Health Assessment of Occupational Divers.
Lokalisering:	Helse Vest RHF
Helseregion:	Helse Bergen

Om helhetlig gjennomgang

Anslagsvis hvert 5. år skal det gjøres en helhetlig gjennomgang av alle godkjente nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten.

Målsettingen med arbeidet er å vurdere;

- a) om det er behov for endring/videreføring av tjenestene
- b) om tjenestene har nådd sine egne kvalitetsmål
- c) om tjenesten tilfredsstillende krav om likeverdig tilgjengelighet for hele landet

Gjennomgang av tjenesten er lagt opp som en systemrevisjon basert på gjeldende regelverk for etablering og drift av nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten og er basert på årsrapporter for tjenesten og innhentet tilleggsinformasjon for driftsåret 2016. I tillegg benyttes informasjon fra tidligere søknadsprosesser og gjennomganger av den enkelte tjeneste.

Gjennomgangen er gjort av en arbeidsgruppe med deltagere fra de regionale helseforetak og Helsedirektoratet. Resultatet av gjennomgangen er oppsummert i denne sluttrapporten.

Oslo, 1. november 2017

Tjenestens innhold

Tjenesten ble gjennomgått og vurdert i 2008/2009, og godkjent iht gjeldende regelverk som Nasjonal behandlingstjeneste for yrkesmedisinsk utredning av yrkesdykkere 7. juli 2011.

Det er utarbeidet en dekkende beskrivelse av tjenestens innhold, formål og avgrensning og denne er i tråd med begrunnelsen for godkjenningen som ble gitt i 2011. Tjenesten har oppgitt ICD-10 koder for hvilke pasienter som skal henvises til tjenesten og det er oppgitt egne henvisningskriterier.

Ved etablering av tjenesten ble det anslått 15 – 20 nyhenviste pasienter årlig. I 2016 var det 18 nyhenviste pasienter. I perioden 2012 – 2016 har det i snitt vært henvist 19,4 pasienter årlig.

Det er i siste versjon av veilederen (31. januar 2017) tydeliggjort en forventning om at nasjonale behandlingstjenester skal ha minst tre fagpersoner som kan ivareta behandlingen. Dette betyr i praksis 3 fagpersoner pr. spesialitet så lenge behandlingen er avhengig av ulik spesialkompetanse for å bli gjennomført. Denne tjenesten oppfyller forventningene om 3 fagpersoner pr. spesialitet.

Tilgjengelighet:

Likeverdig tilgjengelighet vurderes ut i fra antall genuint nyhenviste pasienter som er blitt behandlet i et kalenderår, der hver pasient kun telles en gang i livet. Antall behandlede pasienter pr. år – blir vurdert opp i mot antall innbyggere i hver helseregion.

Tjenesten vurderes som tilnærmet likeverdig tilgjengelig. Det fremgår at 45 % av de henviste pasienter kommer fra Helse Vest og 25 % fra Helse Midt-Norge. I følge tjenesten så skyldes dette at det er størst dykkeraktivitet og antall dykkere i disse regionene. Referansegruppen påpeker imidlertid at tjenesten ikke er godt nok kjent blant yrkesdykkere og de leger som utreder yrkesdykkere.

Kompetansespredning, veiledning og rådgivning

Det fremgår at tjenesten driver kompetansespredning, veiledning og rådgivning nasjonalt. Det vises til vedlagt plan for kompetansespredning. Planen er en opplisting av ulike tiltak som tjenesten gjennomfører. Det fremgår ikke om planen bygger på en kartlegging av behov og en vurdering av bruk av virkemidler for å nå ulike mottagere. Tjenesten har egen nettside.

Forskning

Det fremgår at fagmiljøet knyttet til tjenesten driver forskning. Det vises til publiserte vitenskapelig artikler og forskningsprosjekt som pågår. Tjenesten deltar i forskningsnettverk.

Resultatmål for behandlingstjenesten

Det er utarbeidet resultatmål for tjenesten. Tjenestens resultatmål omfatter likeverdig tilgjengelighet og kvalitet på behandling. Dette samsvarer med formålet og intensjon med etablering av flerregionale og nasjonale behandlingstjenester.

Kvalitet

Det overordnede kvalitetsmålet er å forebygge negative helseeffekter og/eller skade hos

yrkesdykkere. Det fremgår ikke om tjenesten har nådd sine kvalitetsmål og hvordan kvalitet på tjenesten er sett i forhold til tilsvarende tjeneste i andre sammenlignbare land.

Det fremgår at alle yrkesdykkere som utredes inngår i et kvalitetsregister. Dette ble etablert i 2012. Det fremgår ikke hva tjenesten får ut av dette registeret. Det angis feks ikke data om PREM og PROM. Det ble gjennomført en omfattende Dykkerstudie i 2011. Det fremgår at forebyggende tiltak er vanskelig å måle uten at det foreligger et landsomfattende helse- og sertifikatregister for yrkesdykkere.

Faglig referansegruppe

Det er oppnevnt en faglig referansegruppe. Referansegruppen har godkjent årsrapport for tjenesten.

Det fremgår at referansegruppen har lagt opp til årlige møter med tjenesten. Referansegruppen deltar ikke i utarbeidelse av årsrapporten og har heller ikke bidratt til utarbeidelse av henvisningskriterier, henvisningsrutiner og informasjon om tjenesten.

Referansegruppens tilbakemelding gir et dekkende inntrykk av hvordan tjenesten fungerer.

Det forutsettes at faglig referansegrupper har representanter fra alle helseregioner og at gruppens leder kommer fra en av de andre helseregionene enn tjenesten selv. Det synes uklart om Tor Erik Danielsen representerer Helse Sør-Øst, dette på grunn av mailadresse Arbeidstilsynet.

Tilleggsinformasjon

Vurdering:

Denne behandlingstjenesten ivaretar et behandlingstilbud som krever tverrfaglig spesialisert kompetanse og ferdighet. Tjenesten er derfor sentralisert og godkjent som en nasjonal behandlingstjeneste. Antallet nye tilfeller og kravet til kompetanse og tilgjengelighet tilsier fortsatt sentralisering av tjenesten.

Hovedformålet med etablering av nasjonale behandlingstjenester er økt kvalitet og likeverdig tilgjengelighet til tjenesten. Det fremgår at tjenesten har satt seg et kvalitetsmål. Tjenesten kan imidlertid ikke vises til oppnådde resultater for tjenestens virksomhet og hvordan kvalitet på tjenesten er i forhold til andre sammenlignbare tjenester i utlandet.

Det fremgår at alle yrkesdykkere som har behov for vurdering og avklaring skal ha lik tilgjengelighet til tjenesten. Tjenesten har utarbeidet henvisningskriterier. Som det fremgår er ikke fordeling av nyhenviste yrkesdykkere geografisk fordelt. Derfor må tjenesten finne andre måter å kartlegge om tjenesten er likeverdig tilgjengelig, dvs at de som har behov for tjenesten blir henvist. Det fremgår at referansegruppen mener at tjenesten ikke er godt nok kjent i regionene verken hos yrkesdykkere eller de spesialister som utreder dykkere. De mener det er behov for mer informasjon om tjenesten. Her bør tjenesten og referansegruppen samarbeide, noe som er i tråd med referansegruppens mandat.

Tjenesten har fremlagt en plan for kompetansespredning. Det fremgår ikke om planen er utarbeidet i tråd med intensjonen og at den bygger på en kartlegging av behov og en vurdering av bruk av virkemidler for å nå ulike mottagere. Det synes å være behov for at

tjenesten utarbeider en ny plan i samarbeid med faglig referansegruppe.

Flerregionale og nasjonale behandlingstjenester er etablert for å ivareta et behandlingsansvar på vegne av landets helseregioner og inngår som en viktig del av pasientenes helsetjeneste. Formålet med årlig rapportering er å informere helsetjenesten og allmennheten om tjenestens eksistens, innhold i tjenesten, faglig utfordringer og hvilke resultater tjenesten har oppnådd mht økt kvalitet og tilgjengelighet. Dette stiller krav til innholdet i rapporten. Det er behov for at tjenesten synligjør innholdet i tjenesten og viser til hvilke resultater tjenester oppnår med hensyn til yrkesmessig utredning av yrkesdykkere.

Oppsummering:

- Det er behov for å videreføre en nasjonal behandlingstjeneste for yrkesmedisinsk utredning av yrkesdykkere.
- Tjenesten kan ikke dokumentere resultater av sin virksomhet
- Tjenesten er tilnærmet likeverdig tilgjengelig.

Konklusjon

Helhetlig gjennomgang viser at denne tjenesten ikke utarbeidet en plan for kompetansespredning og det fremgår ikke om tjenestens kvalitetsmål er oppfylt.

Det forutsettes at tjenesten følger opp de anmerkninger som fremgår av sluttrapporten i samråd med eget RHF og ledelsen ved eget helseforetak.

Det anbefales at tjenesten videreføres som en nasjonal behandlingstjeneste.